

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ПІДПРИЄМНИЦТВА І ТОРГІВЛІ**

**МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
«ПІДПРИЄМНИЦТВО І ТОРГІВЛЯ: ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ»**

23-24 травня 2019 року

Одеса – 2019

**Підприємництво і торгівля: тенденції розвитку:
матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (23-24
травня 2019 року). – Одеса: Одеський національний політехнічний
університет, 2019. – 240 с.**

Редакційна колегія:

д.е.н., професор Філіппова С.В., д.е.н., професор Фролова Л.В.,
д.е.н., професор Балан О.С., д.е.н., доцент Валінкевич Н.В.,
д.е.н., професор Жадько К.С., д.е.н., професор Іляш О.І.,
д.т.н., професор Мережко Н.В., д.е.н., професор Міщук І.П.,
д.е.н., професор Ткаченко А.М., к.е.н., професор Чевганова В.Я.

У збірнику матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції розкриваються теоретико-методологічні та практичні засади підприємництва і торгівлі в системі національних та світових економічних інтересів. Дослідження авторів спрямовано на з'ясування форм сучасного підприємництва в глобальній інноваційній системі, сучасних тенденцій розвитку внутрішньої торгівлі України та перспективних напрямків просування української продукції на нові експортні ринки.

Збірник розраховано на наукових працівників, аспірантів і студентів, усіх, хто цікавиться позитивними та негативними тенденціями розвитку підприємництва і торгівлі в Україні та світі.

Матеріали друкуються мовами оригіналів. Погляди, висловлені в публікаціях, є позицією авторів. Повну відповідальність за достовірність та якість поданого матеріалу несуть учасники семінару та їх наукові керівники.

*Одеський національний політехнічний університет,
Інститут бізнесу, економіки та інформаційних технологій,
Кафедра підприємництва і торгівлі*

Трусова Н.В. , д.е.н., професор ФІСКАЛЬНА ПОЛІТИКА РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ ТА ЄВРОПІ	159
Фролова Л.В. , д.е.н., професор Погодіна В.А. , магістрант УПРАВЛІННЯ РІВНЕМ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДПРИЄМСТВА	162
Фролова Л.В. , д.е.н., професор Руснак О.В. , студент ОЦІНКА ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	164

СЕКЦІЯ 3

Сучасні тенденції розвитку внутрішньої торгівлі України

Апопій В.В. , д.е.н., професор СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ ВНУТРІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ.....	167
Аскеров Т.Т. , аспірант ПИТАННЯ ОЦІНКИ ЕКОНОМІЧНОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВ РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ ПРИ ФОРМУВАННІ СИСТЕМИ АДАПТАЦІЙНОГО УПРАВЛІННЯ.....	168
Бавико О.Є. , д.е.н., доцент Бурдейний В.В. , студент ПЛАНУВАННЯ ТОВАРООБОРОТУ ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА	170
Бобко Н.А. , старший викладач ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ ВНУТРІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ	172
Бобровникова Р.Г. , к.е.н., доц. Онуфрієнко Н.Л. , ст. викладач Ліпіліна О.С. , магістрант СУЧАСНІ ПІДХОДИ В ОЦІНЮВАННІ ВЕЛИЧИНИ ЗАПАСІВ І ВИТРАТ ЯК ПІДґРУНТЯ РОЗВИТКУ ВНУТРІШНЬОГО РИНКУ ПРОДУКЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА.....	175
Бойчик І.М. , к.е.н., доцент Серетна К. , магістрант ВИКОРИСТАННЯ «М'ЯКИХ» ЧИННИКІВ ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ВИРОБНИЧО-ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА.....	177
Бойчик І.М. , к.е.н., доцент Євтушевич О. , магістрант РОЛЬ І ЗНАЧЕННЯ КОМЕРЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У РОЗВИТКУ ВИРОБНИЧОГО ПІДПРИЄМСТВА	179
Борисенко О.Є. , к.е.н. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОЇ СИСТЕМИ ОПЛАТИ ПРАЦІ В ТОРГІВЛІ	181

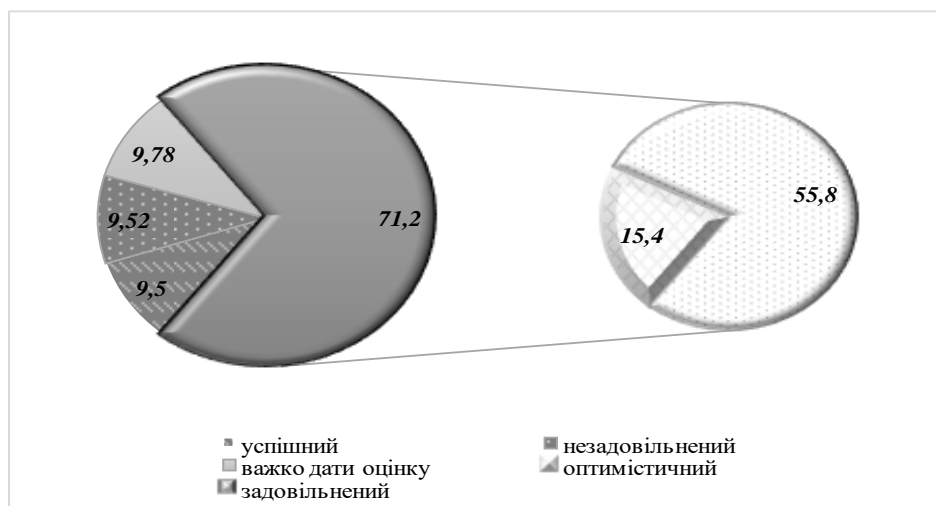

Рисунок 1– Узагальнена експертна оцінка економічного стану підприємств роздрібної торгівлі, % до загальної сукупності

Результати проведеного дослідження свідчать, що інструментарій адаптивного управління на підприємства роздрібної торгівлі практично, якщо і є, то практично не використовується під час прийняття стратегічних рішень, підприємства не надають належної уваги до відстеження змін зовнішнього оточення, а тому не можуть своєчасно адаптуватись до нових тенденцій розвитку галузі.

Література:

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
2. Чорна М.В. Сучасні тенденції розвитку роздрібних торговельних мереж в Україні [Електронний ресурс] / М.В.Чорна, О.С. Шуміло. – Режим доступу : <http://elib.hduht.edu.ua/bitstream/123456789/741/1/sec2-e-2015-2-2.pdf> □ Загл. з титул. екрану. □ Дата звернення: 24.02.2019
3. Швестко В.О. Тенденції розвитку корпоративних роздрібних торговельних мереж [Електронний ресурс] / В.О. Швестко // Електрон. наукове фахове вид. "Ефективна економіка". – Електрон. текстові дан. □ 2015. □ № 2 . – Режим доступу: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/12_2015/95.pdf □ Загл. з титул. екрану. - Дата звернення: 24.02.2018

ПЛАНУВАННЯ ТОВАРООБОРОТУ ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Бавико О.Є., д.е.н., доцент

Бурдейний В.В., студент

*Одеський національний політехнічний університет
м. Одеса*

Загальноновизнаними у сфері державної політики є завдання щодо забезпечення прискореного розвитку підприємництва. Їх виконання розглядається як основа для вирішення проблеми забезпечення сталості суспільної системи [1]. Аналіз управлінської практики надає підстави для відображення механізму державного регулювання підприємництва в якості структурно-функціональної моделі, що складається з підсистем організаційного, фінансового, стимулюючого та контролюючого впливу [2]. Одним з

найбільш вагомим за часткою у ВВП видів економічної діяльності є торгівля. Її частка у ВВП за інформацією Державної служби статистики України складає 13% [3]. Швидкий обіг коштів та невисокі входні бар'єри стимулюють постійне збільшення кількості суб'єктів торговельної діяльності, що посилює конкурентну боротьбу у галузі.

Одним з факторів, що забезпечують конкурентоспроможність торговельних підприємств є ефективне планування товарообороту. Саме реалізація певної маси товарів створює економічне підґрунтя для отримання певного обсягу доходів та прибутків, тобто формує передумови для реалізації стратегічних цілей діяльності підприємства.

З урахуванням основної мети та задач будується система управління товарооборотом на підприємстві, визначається конкретний зміст цього управління та послідовність його здійснення. Різні вчені трактують системи управління товарооборотом по-різному. На нашу думку, найбільш ефективними та наглядними підходами до формування системи управління товарооборотом є підходи Мазаракі А.А. та Бланка І.А. Ці два варіанти побудови систем управління товарооборотом можна використовувати у взаємозв'язку, бо вони доповнюють та конкретизують одна одну. Мазаракі А.А. дає більш загальний, поступовий алгоритм дій щодо побудови та реалізації стратегії управління товарооборотом як частини загальної стратегії розвитку підприємства [5]. Бланк І.А., в свою чергу, акцентує увагу на чотирьох основних елементах такої системи управління товарооборотом і розглядає їх більш глибоко, більш конкретно. Тому, на наш погляд, ці два підходи слід використовувати у взаємозв'язку. Система управління, яку пропонує Бланк І.А. складається з наступних елементів:

1. Оцінка та прогнозування кон'юнктури споживчого ринку.
2. Планування обсягу та структури реалізації товарів.
3. Нормування та планування товарних запасів.
4. Планування надходження та закупки товарів [4].

На думку вченого, планування обсягу і структури реалізації товарів являє собою найбільш відповідальний етап в системі економічного управління товарооборотом. Це пояснюється високою роллю відповідних показників в системі планів економічного та фінансового розвитку підприємства. Планування обсягу і структури товарообороту включає такі етапи:

- вибір пріоритетних цілей розвитку товарообороту на підприємстві;
- аналіз обсягу і структури реалізації товарів у попередньому періоді;
- визначення планового обсягу реалізації товарів;
- визначення планової структури реалізації товарів;
- оцінка напруженості розробленого плану реалізації товарів;
- розробка заходів по здійсненню плану реалізації товарів.

Планування товарообороту торговельного підприємства має відбуватись на основі діючої системи нормативного регулювання підприємницької діяльності [6].

Процес реалізації товарів потребує постійної наявності на підприємствах торгівлі товарних запасів. Формування визначених розмірів товарних запасів дозволяє торговельному підприємству забезпечити стійкість товарообороту, здійснювати визначену цінову політику, підвищувати рівень задоволення попиту покупців. Процес нормування та планування товарних запасів включає в себе:

- визначення цілей формування товарних запасів на підприємстві;
- аналіз розмірів, складу та оборотності товарних запасів у попередньому періоді;
- розробка нормативів товарних запасів; визначення планової суми товарних запасів;
- оцінку ефективності розробленого плану товарних запасів;
- забезпечення постійного контролю за станом товарних запасів на підприємстві.

Велика кількість торговельних підприємств здійснює реалізацію імпортованих товарів тому, при планування товарообороту необхідно враховувати особливості митного супроводу зовнішньоекономічних операцій [7].

Основною метою планування надходження товарів та організації закупки товарів у відповідності з цим планом є забезпечення ритмічної поставки товарів на торгівельне підприємство у необхідних обсягах та асортименті. Основними етапами планування надходження товарів на підприємство є:

- аналіз надходження товарів на підприємство у попередньому періоді;
- визначення планового обсягу та структури надходження товарів на підприємство;
- визначення планового обсягу та джерел закупки необхідних товарів;
- забезпечення ритмічності та оптимізація партій надходження товарів;
- врахування тенденцій відповідних сегментів споживчого ринку [8].

Заключною стадією планування товарообороту в системі управління товарообігом є балансова ув'язка усіх запланованих показників – обсягу реалізації, запасів на початок та на кінець періоду, обсягу надходження товарів. Обсяг товарообороту є основним валовим показником діяльності торговельного підприємства, який характеризує результат його діяльності щодо залучення купівельних фондів споживачів.

Планування обсягу і структури реалізації товарів являє собою найбільш відповідальний етап в системі економічного управління товарооборотом. Це пояснюється високою роллю цих показників в системі планів економічного та фінансового розвитку підприємства.

Література:

1. Бавико О.Є. Система державного регулювання розвитку бізнесу / О.Є. Бавико // Бізнес-Навігатор. – 2017. – № 43. – С. 61-65.
2. Бавико О.Є. Необхідність державного регулювання підприємництва та механізми його здійснення / О.Є. Бавико // Ефективна економіка. – 2017. – № 10. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua>.
3. Україна у цифрах 2016. – К. : Державна служба статистики України, 2017. – 240 с.
4. Бланк И.А. Управление торговым предприятием / И.А.Бланк. – М.: ЭКМОС, 2004. – 416 с.
5. Мазаракі А.А. Економіка торговельного підприємства / А.А. Мазаракі. – К. : «Хрещатик», 2001. – 800 с.
6. Бавико О.Є. Структурно-функціональна модель правового регулювання підприємницької діяльності в Україні / О.Є. Бавико // Вісник ДонНУЕТ «Економічні науки». – 2017. – № 67. – С. 5-13.
7. Бавико О.Є. Експертиза товарів як складовий елемент митного супроводу зовнішньоекономічних операцій: завдання та алгоритм здійснення / О.Є. Бавико // Вісник ДонНУЕТ. – 2018. – № 1 (68). – С. 5-13.
8. Тенденції розвитку внутрішнього ринку макаронних виробів в Україні / О.Є. Бавико // Торгівля і ринок України. – 2018. – № 1(43). – С. 43-50.

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ ВНУТРІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ

*Бобко Н.А., старший викладач
Національний університет «Запорізька політехніка»,
м. Запоріжжя*

Сфера обігу являє собою складну організаційно-економічну систему, яка виступає сполучною ланкою між сферами виробництва та споживання в умовах товарного обороту. При цьому мається на увазі не тільки отримання доходу господарюючими суб'єктами галузі на всіх етапах руху товару від виробників. Важливі орієнтація на ефективне якісне обслуговування споживачів, реалізація соціальної компоненти при здійсненні окремих

Наукове видання

Збірник матеріалів

**II МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ПІДПРИЄМНИЦТВО І ТОРГІВЛЯ: ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ»**

23-24 травня 2019 року

Підписано до друку 04.06.2019 р.
Формат 90*60/16. Папір офсетний.
Об'єм 8.5 ум. друк. арк.; 10,89 обл.- видав. арк.
Замовлення №0623/1. Тираж 100 прим.

Виготовлено з готового оригінал-макету
ФОП Побута М.І.
65044, м. Одеса, пр-т Шевченка, 1-а